

Pregled vsebine prvega zabojnika za biološke odpadke pri stolpnici v Gorški ulici 1 je bil več kot obetaven – vsi odpadki so bili pravilno odloženi, inšpektorjevo pohvalo je nekoliko zmanjšale le to, da je večina stanovalcev biološke odpadke odložila v plastičnih vrečkah. V zabojniku je bila sicer večina takšnih, ki so delno razgrajene, vendar tudi vrečice, v katere v trgovinah naravno safra in zelenjavo, motiljo kompostiranje, zato je treba odpadke iz takšnih vrečk stresiti v zabojnik, vrečice pa odložiti v drugega.

Inšpektor nad nered v smetnjakih

Pred Celjani še dolga šola ravnanja z odpadki – Najbolj se obnese ločevanje v domači kuhinji

Se vam zdi tale podobno embalaži? Kljub temu, da so se stanovalci blokov v Vojkovi ulici 10 do 16 odločili za postavitve ograje in zaklepanje dostopa do zabojnikov, je bilo ob pregledu v rumenem zabojniku le za vzorec plastenk in ploščevink – zato pa toliko več odpadkov, ki vanj ne sodijo: od stenskih tapet, obošalnikov, kartonske embalaže do Emove posode. Stanovalci bi si zaslužili kazni, a ker zakonodajca za tovrstne prekrške ne pozna kolektivne odgovornosti, so jo odnesli le z opozorilom inšpektorja.

Ob pogledu na polne zabojnike po mestu ali že v domači kuhinji je jasno, da smo Slovenci pravi mojstri v »proizvodnji« odpadkov. Vsega sicer nismo krivi sami, saj je praviloma vse, kar kupimo za dom – od prehranbenih izdelkov do, bog ne daj, pohištva – zapakirano v več papirja, plastike in folij, kot je uporabne vsebine. A glede na to, da v Celju odpadke ločujemo že več let, smo malo več reda v smetnjakih vendarle pričakovali.

Kako znajo Celjani že doma ločevati in potem tudi pravilno odlagati odpadke, smo minulo sredo na območju mesta preverjali z inšpektorjem Janozom Kušarjem in s predstavniki javnega podjetja Simbio. Na terenu smo pregledali, kako ljudje odlagajo in ločujejo komunalne odpadke, in ponovno se je pokazalo, da je v Celju največ težav pri ločevanju embalaže in mešanih komunalnih odpadkov. Če bi uporabljali še ustrezne razgradljive vrečke, pa bi si stanovalci v blokovskih soseskah

prislužili pohvalo za odlaganje bioloških odpadkov.

Če kršitelj v soseskah stanovanjskih hiš ni težko najti, je praviloma nemogoče ugotoviti, kdo vse povzroča nered med odpadki v večstanovanjskih blokih. Inšpektor sicer za nepravilno ravnanje z odpadki lahko občana oglubi s svo evri, a le, če ga zaloti pri dejanju ali mu to lahko dokaže. Zato bodo v Celju nadaljevali nekajtena prizadevanja za osveščanje ljudi in po vseli blokih znova razobesili obvestila, kako naj pravilno odlagajo odpadke.

Prve kazni je inšpektor minulo sredo pisal pri tistih stanovanjskih hišah, kjer so se lasnikli odločili za hišno kompostiranje, zdaj pa vrtni odpad in kuhinjske odpadke odlagajo med mešane komunalne odpadke ali embalažo. Tako inšpektor kot tudi delavci Simbia so se strinjali, da je ločevanje odpadkov veliko bolj vzorno v soseskah stanovanjskih hiš. Tam, kjer so se pojavljale težave, so na primer zalegla že prva opozorila.

IVANA STAMETIČIČ
Foto: Grupa

Kako pravilno hišno kompostirati?

Za kompostiranje so primerni ves zelen vrtni odpad, kamor sodijo vejave, trava, listje, stara zemlja lončnic, rože, plevel, gnilo sadje, stevja malih rastlinojedih živali in lesni pepel, in kuhinjski odpadki, kot so zelenjavni in sadni odpadki, jajčne lupine, kavna usedlina, filter vrečke, pokvarjena oziroma stara hrana, kuhani ostanki hrane, papirnati robčki, brisače in papirnate vrečke.

V kompostnik pa ne sodi vse tisto, kar se v okolju ne razgradi, saj poslabšuje kakovost komposta in vanj vnaša nevarne snovi. Tako plastiko, steklo, kovine, keramiko, ostanke tekstila, vsebino vrečk za sesalce, zdravila, oblanice in žagovino obdelanega lesa, mače in pasje iztrebke, plenic, kosti, maščobe in seveda še marsikaj drugega odlagamo v druge zabojnike.

Postavitev kompostnika

Za postavitev kompostnika na vrtu je najbolj primeren polsenčen ali senčen prostor, ki je zavrtoven pred vetrom in lahko dostopen. Kompostnik mora imeti neposreden stik z zemljo in mora biti postavljen tako, da je z vseh strani prezračen. Paziti je treba na primerno razdaljo ne le od domaćih, temveč tudi od sosedovih oken in teras. Sicer pa je kompostnik lahko narejen iz lesenih desic, lahko pa uporabljamo tudi zaprte žičnate ali plastične kompostnike.

Pogled v zelen zabojnik za mešane komunalne odpadke, ki je bil poln vrtnega odpadka. Inšpektor Janoz Kušar je prvo globlo v višini sto evrov napisal za stanovalce v Kortejevi ulici.

Ne zadošča zgolj odmetavanje

Hišno kompostiranje začnemo tako, da na tla nalozimo osnovno plast debelejših, tanjših in zdrobljenih vej, saj tako zagotovimo dobro zračenje od spodaj in preprečimo zastajanje vode. Za optimalen razkrojni proces je pomembna zadostna prisotnost kisika, kar dosežemo tako, da suhi strukturalni material, kot so veje in zeleni obrez, mešamo z vlažnimi material, ko so trava in kuhinjski odpadki. Kuhinjske odpadke in ostanke hrane moramo vedno takoj prekriti z listjem, zemljo, s travo ali jih rahlo zagrebati v kup, da preprečimo smrad in da ne privabljaljo podgan ali ptic. V procesu razgradnje pri temperaturi med 50 in 60 stopinj Celzija mikroorganizmi, bakterije in glive proizvajajo humus in hranilne snovi. Za razkrajanje mora biti vsebina kompostnika ves čas ustrezno navlažena, zato je v času dolgotrajnejše poletne suše priporočljivo zalivanje kompostnega kupa. Ko je kompostnik poln oziroma po približno pol leta, vsebino prelozimo, da pospešimo razkroj. Dozorel kompost nato presejemo, praviloma s sitom, ki ima do 2 centimetra velike odprtine, in ga uporabimo na vrtu, večje kose pa vrtnemo v kompostnik, kjer pomagajo pri nadaljnjem razkroju kot strukturalni material.

Na Suroci je kar nekaj stanovalcev odpravilo odvoz bioloških odpadkov in podpisalo izjavo, da bodo vrtni odpad in ostale biološke odpadke hišno kompostirali. Na tem kompostnem kupu, ki se zdalac ne ustrezno pravilnemu kompostiranju, je bilo sicer veliko vrtnega odpadka, a tudi med brskanjem po njem nisimo odkrili ničesar, kar bi pokazalo, da pri tej hiši tudi kuhajo.